

Matteus – Ämbetsmannen som blev inspirerad skrivare

Predikan för 5:e Augusti 2001

Text: Matteus 9:9-13

I Sverige har vi en regering som ger sina medborgare många fördelar och som styr därför att medborgarna har valt den. Men er regering är inte bara ett mänskligt arrangemang. Regeringen förtjänar vår respekt, vår lydnad och vårt samarbete också eftersom den är en gudomlig inrättning. Gud gav överheten för vårt bästa. Det finns ingen överhet som inte är av Gud, och den som finns är insatt av honom, säger Bibeln (Rom 13:1).

Dagens predikan fokuserar på en annan regering som påtvingades den judiska nationen med militär makt. Den var en överhet som medborgarna inte hade valt och inte ville att den skulle ha makten över dem. Men Jesus tillämpade samma principer som vi nyss har talat om. Han sa att hans första följeslagare skulle respektera och lyda den romerska överheten. I vår sommarserie om Apostlarnas liv och gärningar, kommer vi nu till Matteus – ämbetsmannen som blev inspirerad skrivare. I Bibeln heter han också Levi.

Såvitt vi vet var alla Jesu första lärjungar fiskare utom en. Att fiska var mäns arbete. Det var för män som hade hårda muskler, valkiga händer, och kärlek till sjön. Alla Jesu första lärjungar var sådana mäns män, utom en. Jesus valde en människa som representerade ett levnadssätt som är mer likt våra liv. Jesus valde Matteus, en affärsman, en man som gick till sitt kontor varje dag och satt vid ett bord. Matteus uppgift var att inkassera skatt. Den romerska överheten beskattade varor som befordrades på vägen från Damaskus genom Kapernaum till Medelhavets kust och till Egypten. Om ni bodde i Kapernaum, visste ni om honom och, om ni var judar, föraktade ni honom. Matteus var en publikan, dvs. en ämbetsman. Han föraktades därför att han inkasserade skatt för de hatade romerska erövrarna. Judar med självaktning ansåg uppbördsmän som Matteus vara asociala människor både eftersom de arbetade för fienden och eftersom de hade rykte om sig att vara oärliga tjuvar. Det fanns kanske några ärliga publikaner, men människorna antog att alla var tjuvar. Att vara uppbördsmän betydde att man måste uthärda hat och hån, men man fick bra lön för mödan. "De hatar oss," sa Matteus och hans kamrater, "men det lönar sig bra." Publikanerna var ganska rika – de åt gott, bodde i stadens bästa hus, klädde sig i de finaste kläderna – men de ansågs ändå av sina landsmän för världens avskum.

Jesus kom till Matteus, uppbördsmannen, medan han satt vid bordet i tullkontoret. Jesus sa: Följ mig! På detta sätt fick Jesus ännu en lärjunge. Då steg Matteus upp, säger Bibeln, och följde honom.

Ni kommer ihåg, hoppas jag, hur, när Andreas började följa Jesus, han gick och hämtade Petrus. Ni kommer ihåg att Filippus talade om Jesus för Natanael. Både Andreas och Filippus måste dela med sig de goda nyheterna att de hade funnit den utlovade Frälsaren. Matteus gjorde också det, men i mycket större skala. Matteus inbjöd Jesus till en stor middag. Och han fyllde rummet med de enda människor som ville komma in i hans hus.

Han fyllde huset med sina vänner, uppborädsmännen och syndarna. "Syndare" var ett namn som de fromma judarna använde för vissa människor. Det syftade på alla som inte följde den judiska religiösa lagens krav. Namnet "syndare" inkluderade både illa beryktade människor och de som vägrade att följa det Gamla testamentets religiösa lagar. Båda grupperna var utanför den judiska kyrkan. Om vi frågade Matteus: Varför gav du denna stora middag, svarade han kanske: "Jag tänkte på tre saker. Jag menade att den skulle vara en fest. Jag var så glad att jag hade börjat ett helt nytt liv. Den var också ett sätt att säga adjö, att kungöra för mina vänner att jag hade slutat mitt arbete. Mest av allt hoppades jag att några av mina kamrater också skulle komma till tro. Jag ville att mina vänner skulle möta Jesus, sätta sig ner med honom för ett långt samtal och bli hans lärjungar."

Några fariséer såg festen och kom för att se vad som pågick. De stannade troligen utanför huset eftersom de inte ville orena sig. Fariséerna var de djupt religiösa ibland judarna. Fariséerna var säkra på att de kunde förtjäna Himlen genom att uppfylla alla det Gamla Testamentets lagar. Fariseismen lärde att Guds nåd gavs bara till dem som uppfyllde Guds lag. De stod på avstånd och tittade på en stund. Sedan muttrade de sin anklagelse till de närmaste lärjungarna. Varför äter er mästare med publikaner och syndare? De antydde att Jesus var en usel, illa beryktad människa som trivdes med andra likadana människor. De sa faktiskt: "Lika barn lekar bäst."

Jesus hörde deras fråga, och han visste precis vad de menade. Jesus svarade: Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka.... Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare (till ånger). Jesus förtydligade detta med ett exempel från läkarvetenskapen. En läkare utbildas att hjälpa och bota de sjuka. De friska behöver inte läkare. Det är faktiskt slöseri med tid att behandla dem som inte behöver behandling. En läkare kan inte heller hjälpa dem som tror att de är friska. Sådana människor tror inte att de behöver hjälp och vill inte följa läkarens råd. En läkare har kanske ett fullkomligt botemedel mot en sjukdom, men, om man inte tror att man är sjuk, kommer man inte att ge läkaren chansen att ordinera det.

Jesus ville säga att fariséerna behövde andlig hjälp därför att de, som vi alla, var syndiga. Men de trodde att de inte behövde någon, och pga. denna attityd var Jesu ord bortkastade på dem. Fariséerna hade tillslutit sina öron för Guds lags verkliga budskap. Det är ett misstag. Guds lag vill tala till var och en av oss. En del människor har ett totalt vilselett hopp. De ser på godheten i sina liv och tycker att de har gjort nog för att förtjäna Himlen. Denna attityd visar sig i anmärkningar som "Jag lever ett ganska bra liv. Det finns många människor som är sämre än jag." Men Gud säger: Var alltså fullkomliga.... Alla har syndat och saknar härligheten från Gud. Guds lag visar oss våra synder, så att vi vänder oss till den Store Läkaren för förlåtelse och den andliga sundhet som han ger. Jesus ger det bara pga. nåd. Det betyder att Gud förlåter oss pga. sin kärlek som vi inte har förtjänat. Nåden belyses varje gång som vi döper ett spädbarn. Det lilla spädbarnet gör ingenting; bara ligger där. I själva verket kanske spädbarnet gråter och visar att det inte vill vara där. Babyn kan inte göra något. Gud gör allt. Genom dopet kommer Gud till barnet, tvättar bort dess synder, och planterar frälsande tro i hjärtat. Allt händer därför att Gud vill göra det. Det är nåd. Det var sådan nåd som kallade Matteus att följa Jesus. Det är sådan nåd som gör Jesus villig att kalla syndare till tro. Det är denna nåd som har frälsat oss.

Vi behöver klara upp ett möjligt missförstånd. Uppbördsmännen, Jesu tids ämbetsmän, ansågs illa beryktade eftersom de tjänade en hatad fiende och eftersom systemet tillät korruption och oärlighet. Men Jesus och Bibeln säger aldrig att sådana uppborrdsmän syndade eftersom de var uppborrdsmän. Faktiskt säger Jesus och Bibeln motsatsen. När de frågade honom om skatt en gång, svarade Jesus: Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud (Mt 22:21). Med andra ord skall vi använda våra pengar för att understödja överheten (dvs. betala skatt) och att understödja Guds kyrka (dvs. ge offergåvor). Överheten som finns – vare sig vi tycker om den eller inte – är insatt av Gud, och vi skall anse den som Guds representant som Gud har satt över oss för vårt bästa. De som tjänar i regeringen tjänar därför också Gud. En gång gav Johannes Döparen en klar undervisning angående att tjäna staten: Det kom också publikaner för att bli döpta, och de frågade honom: "Mästare, vad skall vi göra?" ¹³Han svarade dem: "Kräv inte mer än vad som är fastställt." ¹⁴Även soldater frågade honom: "Och vi, vad skall vi göra?" Han svarade dem: "Våldför er inte på någon och pressa inte ut pengar från någon, utan nöj er med er lön!" (Lk 3:12-14). Johannes sade inte att ämbetsmän skulle lämna sin tjänst. I stället uppmanade han dem att använda sin auktoritet på ett ärligt sätt för människornas bästa.

Ja, vi har ofta orsak till att bli frustrerade med vår regering. Det finns naturligtvis problem i landets styrelse därför att ämbetsmän är syndare. Men problemen visar på behovet av att de kristna engagerar sig och att vi tjänar Gud genom att vi tjänar vårt samhälle. Bibeln säger: Var uppfyllda av iver att göra goda gärningar (Tit 2:14).

Samhällets problem visar också att kristna hem och skolar är viktiga. Som Luther skrev in sin Stora Katekes: "Om vi vill ha duktiga och kvalificerade människor som medborgliga och andliga ledare, då får vi inte bespara något hårt arbete, ingen svårighet, ingen kostnad för att lära våra barn att tjäna Gud och människor."

Johannes Döparen sa det, och utan tvivel samtyckte Jesus till det: Det är möjligt att vara en ärlig uppborrdsmän och en soldat eller polis som använder sin auktoritet för samhällets bästa. Vi får utvidga tillämpningen lite. Gud uppmanar sitt folk, att som frukter av tron vara ärliga i sina affärer vilka de än är. Vi kan göra Jesus till vår affärspartner och ta honom med oss när vi går in i konferenser och gruppmöten på arbetsplatsen. Vi kan låta honom lysa genom alla våra relationer med våra arbetsgivare och anställda, med våra arbetskamrater och kunder. Skriften ger oss ett löfte och uppmanar oss att tjäna Herren på våra arbetsplatser: Tjäna villigt som ni gör när ni tjänar Herren och inte människor. ⁸Ni vet ju att var och en som gör något gott skall få sin lön av Herren (Ef 6:7-8).

Matteus lämnade sin statliga tjänst för att följa Jesus. Hans största kvarlåtenskap till oss är det inspirerade evangeliet som bär hans namn och inledar det Nya testamentet.

Av de ursprungliga tolv lärjungarna var Matteus sannolikt den bäste utbildade. För att göra sitt jobb behövde han kunna matematik och bokföring. Dessutom behövde han förstå flera språk eftersom han måste kunna läsa meddelandena som kom från Rom på Grekiska och Latin och prata med många länders köpmän som reste karavanvägen. Denna utbildning hjälpte till att utrusta honom för att skriva sitt evangelium.

Vi ser också klart bevis på att Jesu ord hade fastnat: Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare. Matteus gavs ett lika kärleksfullt och medlidsamt hjärta som

Jesus hade. Vi ser bevis på detta faktum i det att Matteus inte hyste agg mot det judiska samhället som hade kallat honom avskum och behandlade honom som socialt utslagen. Lägg märke till att Matteus skrev sitt evangelium för det judiska folket. Det är orsaken till att han citerade det Gamla testamentet 50 gånger i sitt evangelium. Det var fler än de andra tre evangelierna tillsammans. Matteus ville att hans landsmän skulle tro på Jesus Kristus som sin Frälsare. Han lade noggrant fram inför människorna det Gamla testamentets profetior som de accepterade och visade hur Jesus uppfyllde alla dessa profetior, detalj för detalj.

Vi står i skuld till Matteus eftersom hans evangelium är det enda evangeliet som berättar för oss liknelsen om mannen som fann en skatt som var gömd i en åker. Mannen sålde allt vad han ägde och köpte åkern, så att han kunde ha denna skatt för sig själv. När Matteus skrev ner Jesu liknelse, tänkte han utan tvivel på sin egen personliga erfarenhet, därför att det var precis vad han hade gjort. Matteus hade också lämnat sin lönsamma karriär som ämbetsman och följt Jesus. Vi har också funnit en skatt. Skatten är inte gömd i en åker, men gömd i denna boks, den Heliga Bibelns, sidor. Vi har funnit en skatt av förlåtelse och evigt liv genom Jesus Kristus som kom för att frälsa syndare. Denna skatt är vår ägodel när vi öppnar Bibelns pärmar, läser den och tror på vad den säger.